

Jesus i den offentliga debatten

Hjälper offentligheten människor till tro?

Evangeliet möter överallt motstånd. Det finns de som anser att det offentliga rummet ska hållas rent från kristen tro och andra religiösa uppfattningar. Icke så Jonas Fjertorp som i samband med sin disputation nyligen gjorde en poäng av att kristen tro relaterar till både kunskap och vetenskap.

EN KVÄLL FRÅGADE JAG min lumparkompis om han ville följa med till soldathemmet. När jag gjorde militärtjänst brukade jag gå dit för att vara med på den andakt som hölls en gång i veckan av regementsprästen. Min kompis undrade vad vi skulle göra där och jag förklarade att det är en präst som läser ett bibelord, att vi pratar om kristen tro och ber en bön tillsammans. – Nej, skrattade han, det kan jag inte. Jag ska ju läsa teknisk fysik när vi har muckat.

Den bild som han hade av att vara kristen, var att det är oförenligt med modern vetenskap och forskning. Under de senaste åren har jag varit anställd på universitetet. Då och då har jag mötts av föreställningen att kritiskt tänkande och ett öppet sinne inte går att förena med en kompromisslös tro på en person som dog för mig, för min oförmåga och ovilja att leva ett rättfärdigt liv.

I samhällsdebatten ifrågasätts också vårt

kristna arv liksom rätten att låta tron få konsekvenser för hela livet, även i det offentliga rummet. Så var det inte när Lunds universitet bildades på 1600-talet. Det instiftelsebrev som änkedrottning Hedvig Eleonora undertecknade år 1666 andas en annan inställning. Av brevet kan man utläsa att den idémässiga grunden för universitetet och forskning, är att Gud äras genom erövrandet av kunskap. Det finns en naturlig koppling mellan kunskap och forskning respektive en kristen tro. Den insikten är tyvärr inte så utbredd. Missuppfattningen att ett vetenskapligt förhållningssätt utesluter en kristen tro, är alltför vanlig. Vad som kanske är ännu värre är att det även bland oss som vill vara kristna finns en bild av att vetenskap och kunskap står i kontrast till vår kristna tro. I Ordspråksboken kan vi se något av den bibliska inställningen till kunskap: ”Ty det är HERREN som ger vishet, från hans mun kommer kunskap och förstånd” (Ords. 2:6).

Under min forskarutbildning har jag funderat en del kring detta. Inför publiceringen av min avhandling hade jag därför en önskan om att få skriva något, både till dem som utifrån sin vetenskapliga hållning avfärdar tron på Jesus och till dem som på grund av sin kristna tro avfärdar vetenskap. Det resulterade i en prolog till avhandlingen *Investeringar i kommunal infrastruktur: Förutsättningar för en målfokuserad investeringsverksamhet* (Fjertorp, 2010):

Det finns en naturlig koppling mellan kunskap och forskning respektive en kristen tro.

*Berättelsen om Josef är ett exempel på ansvarsfullt förval-
tarskap. Under de sju goda åren investerar Josef
i stora lager. Dessa kommer folket till nytta när de
senare behöver det.*

PROLOG

Varför skriver man en akademisk avhandling? Låt oss se vad som står i det stiftelsebrev som änkedrottning Hedvig Eleonora skrev i december 1666, i syfte att grunda Lunds universitet:

... såsom man utaf alla tider hafver bepröfvat och förmärkt att academier och skolor de rätta medelen hafva varit till att nå och vinna denna bemälda lycksalighet, förty uti dem icke allenast vägen visas till att märka och iakttaga Guds stora verk och under ... utan och derjemte, enkannerligen sedan förmedelst Guds nåd den rätta christendomens rena ljus i verlden hafver begynt att skina, underrättas huru den högste regerande Herren troligen och rätt skall dyrkas, hedras och äras, hvarutaf den vördnad och innerliga gudsfruktan uppstå måste som en källa och ursprung är till all så andelig som verldslig välsignelse.

Den idémässiga grunden för universitetet och därmed även för en akademisk avhandling, är att Gud äras genom erövrandet av kunskap. Därigenom skapas också välstånd i samhället. På vilket sätt äras Gud genom den kunskap som denna avhandling bidrar med? Avhandlingen bidrar till att förstå förutsättningarna för investeringsverksamhet i svenska kommuner. Förhoppningen är att resultaten ska underlätta utformningen av investeringsverksamheten, så att samhällets gemensamma

tillgångar i infrastruktur kan förvaltas på ett ansvarsfullt och ändamålsenligt sätt.

Redan i Bibelns första kapitel ges människan uppgiften att råda över jorden, att förvalta skapelsen. Något senare berättas det om Josef. Han blir såld som slav till Egypten av sina bröder. Efter en tid ber Faraos Josef om hjälp att uttyda en dröm (1 Mos. 41 kap.). Josef berättar att drömmen är från Gud och betyder att det ska komma sju år med överflödande skörd och därefter sju nödår och att Faraos bör förbereda landet för detta. Faraos utser då Josef till att råda över hela Egyptens land. Under de sju goda åren samlar Josef in säd som lagras i städerna. När det sedan blir sju hungersår, kommer folk från hela världen för att köpa säd av Josef.

Berättelsen om Josef är ett exempel på ansvarsfullt förvaltarskap. Under de sju goda åren investerar Josef i stora lager. Dessa kommer folket till nytta när de senare behöver det. Att långsiktigt investera i gemensamma resurser, som senare kommer samhällets invånare till godo, innebär att på ett ansvarsfullt sätt förvalta samhällets angelägenheter. I Sveriges kommuner förekommer både goda år när resurserna flödar in och nödår när det är stor brist på resurser. Det finns anledning för oss att försöka lära oss att använda våra begränsade resurser till de investeringar som skapar mest samhällsnytta.

”En sådan tillit har vi till Gud genom Kris-

tus, inte så att vi av oss själva skulle kunna tänka ut något på egen hand, utan vår förmåga kommer från Gud.” (2 Kor. 3:4 f.)

SOLI DEO GLORIA

I samband med disputationen uppmärksammades prologen i media. Att stå upp för en kristen tro i det offentliga rummet medförde inte oväntat mothugg, i vissa fall näst intill aggressivt. Visst är det viktigt att den kristna trons plats i samhället och det offentliga rummet försvaras, men jag ställer mig ändå frågan om det hjälper någon människa att upptäcka Jesus? Blogginlägg och kommentarer på tidningarnas nätupplagor, tenderar mest att innebära att var och en slår ner sina bopålar ännu djupare och ståndaktigt argumenterar för sin övertygelse. Det verkar svårt att nå ut med evangeliet på detta sätt, inlägg och diskussioner liknar mer strider än samtal.

Hur kan vi då hjälpa människor att upptäcka Jesus? Bidrar inlägg i den offentliga debatten inte alls till att människor blir nyfikna? Jesus gav sig själv in i offentliga diskussioner (Mark. 9:16). En stor skillnad är att Jesus mötte dem han diskuterade med öga mot öga och det ledde till att han fick uppriktiga frågor (Mark. 9:17f). Det blev personligt, till skillnad från när vi i vår tid skriver en kommentar på en hemsida, anonymt gömda bakom en skärm, utan att behöva ta konsekvenserna utan bara kan stänga av.

Själv blev jag uppmuntrad av ett samtal som en arbetskamrat nyligen tog upp med mig. Han ställde ärliga frågor om kopplingarna mellan kristen etik och det som brukar kallas för nyttoetik och gav sig tid att lyssna på svaret. Om ett offentligt ställningstagande för den kristna tron kan leda till att någon ställer en ärlig fråga till mig om min tro, så blir jag glad. Det verkar dock alltför ofta även leda till hetsiga diskussioner. Visst är det viktigt att

den kristna trons plats i samhället inte marginaliseras, utan att vi har rätten att leva vår tro. Det känns också viktigt att visa på att det går att kombinera en kristen tro med akademisk forskning. När det handlar om att berätta om Jesus för dem som ännu inte känner sin Frälsare, så undrar jag ändå om det finns något som kan ersätta det personliga mötet mellan människor ansikte mot ansikte och ett samtal som börjar med en ärlig, nyfiken fråga.

Jonas Fjertorp

Ekonomie doktor, Lund